

На основу члана 40 Статута Планинарског савеза Србије, на предлог Комисије за високогорство и експедиције, Управни одбор Планинарског савеза Србије је на редовној седници одржаној 02.7.2020. године, усвојио

ПРАВИЛНИК О НАЧИНУ ОРГАНИЗОВАЊА И ИЗВОЂЕЊА ОБУКЕ ЗА СТИЦАЊЕ ЗВАЊА „ВИСОКОГОРАЦ“

I - Опште одредбе

Члан 1.

Овим правилником се регулишу начин организовања и извођења обуке и испита за стицање звања „Високогорац“, организатор, услови и пријава полазника, програм обуке, начин провере знања, као и права и обавезе полазника и организатора обуке.

Обука представља даље оспособљавање планинара, након завршене основне планинарске обуке, за учешће на високогорским успонима и експедицијама.

Циљ организовања високогорских успона и експедиција је просперитет и подизање нивоа способности и знања чланова планинарске организације, стицање нових искустава, промоција наше земље у свету и постизање врхунских спортских резултата.

Обука се састоји из:

- теоријског дела, решавањем теста (може се организовати током целе године, независно од практичног дела) и
- практичног дела (организује се у зимским условима, на теренима које одобри КВЕ).

Од тренутка завршетка теоријског дела обуке, до почетка активности на практичном делу, може проћи највише 90 дана.

Члан 2.

Обуку могу организовати основне планинарске организације (у даљем тексту: ОПО) Планинарског савеза Србије (у даљем тексту: ПСС), уз сагласност Комисије за високогорство и експедиције (у даљем тексту: КВЕ), која одобрава програм и организаторе обуке. Према потреби, обуку може организовати КВЕ.

КВЕ и ОПО организују и изводе обуку на основу својих планова активности и Програма обуке, који је регулисан овим правилником.

Комисија за нормативна акта и КВЕ, прописују потребне обрасце за извођење обуке (Објава о организацији обуке за звање Високогорац, План извођења обуке по данима, Записник са полагања испита, Извештај са изведене обуке). Наведени обрасци су саставни део овог правилника.

Члан 3.

КВЕ води евиденцију свих обука.

Руководиоци обуке и предавачи могу бити спортски стручњаци: инструктори специјалисти планинарства, оперативни тренери планинарства, водичи инструктори, са важећом дозволом за рад и искуством на високогорским успонима од најмање три године.

Демонстратори могу бити планински водичи друге и виших категорија, са искуством на високогорским успонима од најмање три године.

Спортски стручњаци не могу обављати стручни рад у извођењу обуке без Уговора о ангажовању спортског стручњака.

Уколико у обуци буде учествовао спортски стручњак без уговора о ангажовању спортског стручњака, законски заступник основне организације-организатора обуке подлеже дисциплинској одговорности у складу са важећим актима ПСС.

II – Организовање и извођење обуке

Члан 4.

Организатор доставља КВЕ електронским путем Најаву о организацији обуке.

Најава садржи:

- Назив организатора
- Време и место одржавања обуке
- Начин превоза до места одржавања обуке
- Начин смештаја и исхране учесника на обуци
- Потребну опрему
- План обуке по данима
- Име, презиме и звање руководиоца обуке и предавача
- Име, презиме и звање демонстратора
- Котизацију за обуку
- Рок за пријаву полазника обуке

КВЕ дужна је да у року од 5 дана, од дана пријема најаве:

- изда Сагласност о организовању обуке, уколико је пријава у складу са овим Правилником;
- уколико достављена документација није комплетна, да тражи допуну,
- одбије уколико достављена документација није у складу са овим Правилником;
- одбије уколико је на нивоу ПСС против организатора у току дисциплински поступак или је на снази дисциплинска мера.

Уколико КВЕ у предвиђеном року из предходног става овог члана не реши благовремено поднети захтев, сматраће се да је КВЕ издала Сагласност о организовању обуке.

КВЕ обавештава подносиоца пријаве, у року предвиђеном претходним ставом овог члана, електронским путем са знаничне мејл адресе ПСС о својој одлуци. Уколико је пријава одбијена, КВЕ је обавезан да образлажи разлог одбијања пријаве. У случају потребе допуне недостајуће документације, мора се одредити рок достављања исте не дужи од седам дана. У случају да организатор не достави у предвиђеном року тражену документацију, сматраће се да је одустао од подношења пријаве.

Након добијене сагласности, организатор може да најави организацију обуке.

КВЕ има право да спроведе контролу извођења обуке.

III – Услови и пријава полазника

Члан 5.

За похађање обуке, полазник мора да испуњава следеће услове:

- Да је члан ОО која је члан ПСС, са плаћеном чланарином за текућу годину (што се доказује фотокопијом планинарске картице)
- Да има завршену основну планинарску обуку (што се доказује фотокопијом уверења)
- Да је физички и психички здрав (што се доказује потврдом о лекарском прегледу)
- Да има навршених 16 година живота (уз писану сагласност законског заступника за лица млађа од 18 година)

Члан 6.

Пријава полазника садржи:

- Име и презиме
- Датум и место рођења
- Занимање
- Адресу становања
- Контакт телефон

- Е-маил
- Назив и седиште ОПО
- Изјаву да на обуци учествује на сопствену одговорност

Подаци у Пријави се попуњавају под пуном моралном, материјалном и кривичном одговорношћу. Пријаву попуњава полазник пре почетка обуке и доставља је организатору електронским путем.

Све информације из Пријаве могу да служе само у сврху пријаве за обуку и испит и у друге сврхе се не смеју користити.

IV – Програм обуке

Члан 7.

ТЕОРИЈСКИ ДЕО (16 часова)	
1.	Високогорство и експедиције
2.	Високогорска опрема
3.	Етика и понашање у планини
4.	Метеорологија
5.	Топографија
6.	Оријентација
7.	Исхрана и тренинг
8.	Снег и лед (врсте, подела)
9.	Кретање по снегу
10.	Лавине, стрехе и пукотине
11.	Камповање (биваковање) у зимским условима
12.	Опасности на великој висини
13.	Прва помоћ
ПРАКТИЧНИ ДЕО	
1.	Употреба техничке опреме
2.	Чворови
3.	Кретање по снегу
4.	Падови
5.	Постављање шатора, организација кампа и бивак (ОБАВЕЗНО НОЋЕЊЕ)
6.	Самоспасавање
7.	Прва помоћ
8.	Оријентација

У оквиру практичног дела обуке, изводи се заједнички успон на један од високогорских врхова.

Опис програма, теоријски део

(16 часова)

1. Високогорство и експедиције (1)
Упознавање са основним појмом и дефиницијом високогорства. Сличности и разлике у односу на алпинизам. Кратки историјат експедиција.
2. Опрема за високогорске успоне (2)
Неопходна опрема за високогорске успоне. Разлика између летње и зимске опреме. Техничка опрема. Употреба ужета. Основни чворови.
3. Етика и понашање у планини (1)
Обнављање знања стеченог на Основној планинарској обуци. Посебан осврт на Катманду и Тиролску декларацију и односе према локалном становништву и помоћном особљу.
4. Метеорологија (1)
Обнављање и проширивање знања стеченог на Основној планинарској обуци.
5. Топографија (1)
Обнављање и проширивање знања стеченог на Основној планинарској обуци.

6. Оријентација (1)
Обнављање и проширивање знања стеченог на Основној планинарској обуци.
7. Исхрана и тренинг (1)
Упознавање са основама правилне исхране и врстама тренинга за високогорске успоне. Утицај висине на метаболизам.
8. Снег и лед (врсте, подела) (1)
Основни појмови о снегу. Врсте и подела.
9. Кретање по снегу (1)
Основне технике кретања по снегу узбрдо, низбрдо, по страни.
Технике падања и заустављања.
10. Лавине, стрехе и пукотине (1)
Упознавање са основним опасностима од лавина, стреха и пукотина.
11. Камповање (биваковање) у зимским условима (2)
Врсте шатора, предности и мане. Постављање шатора у зимским условима, ограђивање.
Боравак две и три особе у шатору: топљење снега, припрема хране, остављање опреме.
12. Опасности на великој висини (2)
Специфичности боравка на великој висини.
Негативан утицај висине на организам. Аклиматизација. Висинска болест.
13. Прва помоћ (1)
Обнављање и проширивање знања стеченог на Основној планинарској обуци.
Специфичности висинске болести. Проблеми указивања прве помоћи на висини.

Опис програма, практични део

(31 час)

1. Употреба техничке опреме (2)
Намештање дереза, стављање појаса, ношење цепа. Начин коришћења жимара. Подешавање опреме.
2. Чворови (4)
Вежбање везивања основних чворова са и без рукавица: „Шестица“, „Осмица“, чвор за надовезивање („Рибарац“), „Машард“, Енса, Прусиков чвор, „Полулађарац“ и „Лађарац“.
3. Кретање по снегу (4)
Вежбање основних техника кретања по снегу: узбрдо, низбрдо, бочно. Навезе.
4. Падови (4)
Врсте падова и вежбање основних техника заустављања.
5. Постављање шатора, организација кампа и бивак (12)
Вежбање постављања шатора на снегу. Организација шатора. Обавезно ноћење.
6. Самоспасавање (3)
Основна техника самоспасавања, са употребом две припремљене прусикове замке.
7. Оријентација (1)
Обнављање и проширивање знања стеченог на Основној планинарској обуци.
Специфичности оријентације у зимским условима.
8. Прва помоћ (1)
Обнављање знања. Указивање прве помоћи у зимским условима.

ОБЈАВА О ОРГАНИЗАЦИЈИ ОБУКЕ ЗА ЗВАЊЕ ВИСОКОГОРАЦ

р.б.	Организатор високогорске обуке	
1.	Назив организатора	
2.	Време и место одржавања обуке	
3.	Начин превоза до места одржавања обуке	
4.	Начин смештаја и исхране	
5.	Потребна опрема	

6.	Име, презиме и звање руководиоца обуке и предавача	
7.	Име, презиме и звање демонстратора	
8.	Котизација	
9.	Рок за пријаву	

Потпис овлашћеног лица

(м.п.) _____

ПЛАН ИЗВОЂЕЊА ОБУКЕ (ПО ДАНИМА)

р.б.	Датум	Тематска јединица	Теоријски део (бр.час.)	Практични део (бр.час.)	Име и презиме предавача
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					

Потпис руководиоца обуке

(Горе наведене обрасце, организатор ставља на свој меморандум, попуњава и доставља електронским путем на адресу КВЕ)

V – Провера стеченог знања**Члан 8.**

Провера стеченог знања на обуци се састоји од теоријског и практичног дела испита.

Теоретски део се полаже решавањем теста. Полазник је положио теоријски део ако је остварио минимум 65 од максималних 100 бодова, с тим да је из сваке области на тесту имао најмање половину тачних одговора.

Практични део се полаже пред Испитном комисијом, коју чине руководиоци обуке и најмање један демонстратор. Испитна комисија може у практичном делу постављати додатна питања.

Организатор обуке води евиденцију полазника који су положили испит и по завршетку обуке шаље КВЕ Записник са одржаног испита и Извештај о завршеној обуци на верификацију. Записник и Извештај потписују чланови испитне комисије.

Полазник који не положи теоријски или практични део испита може у другом року, по договору са руководиоцем обуке, полагаати онај део испита који није положио.

Члан 9.

Након верификације обуке, КВЕ доставља извештај (Образац број 098ВГ) Комисији за признања, награде и категоризацију за издавање Уверења о завршеној обуци за стицање звања „Високогорац“.

Комплетна документација се трајно чува у архиви организатора обуке и архиви КВЕ.

VI – Права и обавезе

Члан 10.

Сви учесници обуке дужни су да се владају по начелима планинарске етике. Обавеза руководиоца обуке, предавача и демонстратора је да се придржавају овог правилника и других правних аката ПСС.

Руководилац обуке, предавачи и демонстратори имају право на надокнаду трошкова из котизације за обуку, чију висину одређује организатор.

Члан 11.

Полазник обуке је дужан да током обуке учествује на свим предавањима и практичним вежбама, да поштује правила и прописе у складу са овим правилником, правним актима ПСС и актима организатора обуке.

VII – Завршне одредбе

Члан 12.

Било које кршење правила приликом реализације обуке од стране организатора, извођача обуке или полазника, повлачи санкције према важећим актима Планинарског савеза Србије, КВЕ, ОПО.

Члан 13.

КВЕ даје тумачење о значењу појединих одредби овог правилника, а коначно тумачење даје УО ПСС

Члан 14.

Измене и допуне Правилника врше се на начин и по поступку предвиђеном за његово доношење. Измене Програма предлажу се на састанку КВЕ, а одобрава их и усваја Управни одбор ПСС.

Члан 15.

Овај правилник ступа на снагу даном усвајања на седници Управног одбора Планинарског савеза Србије и примењује се одмах.

Председник
Комисије за високогорство и
експедиције

(Александар Рашин)

Председник
Планинарског савеза Србије

(Исо Планић)